

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

NR. 5

13. NOVEMBER 1935

KRISTJAN RAUD,

eesti maalikunsti veteraan, „Kalevi-poja“ illustreerija, pühitses hiljuti oma 60-a. sünnipäeva.

Noortele

soovitame oma kirjastusest ja pealadudest muuseumis järgmisi valitud raamatuid:

- Soar, Redik, *ESIMESILT PÄEVILT*. Noorepõlve mälestused —.40
- Ansomardi: *LASTEJUTUD*. K. A. Hindrey joonist. —.40
- LASTELEHT*, 1920 — II pool, 1921 — I p., hind à —.50
- 1922 — II, 1923 — I, 1923 — II pool, hind à —.70
- 1924. a. alates poolaastakäikude viisi, hind à —.80
- Raag, Arno, *ÕUDNE ÕÖ*. Noorsoo jutustis. Ajajärk Eesti vabadussõja algpäevilt. Väikse poisi seiklusi sõjakeerises . . —.50
- Busch, V.: *VALLATUMAD MESILASED* 1.20
- Amicis, Edmonde: *SÜDA*. Raamat noorusele. Itaalia keelest Aliide Elken I 1.60
- RAHVASTE MUINASMAALT*. Koguke võõr. rahvaste muinasjutte —.25
- Hintzer, K.: *VOIMLEMINE PILTIDES*. Taskuform. käsirmt. harjut. kiireks valikuks. . —.50

Henn Kasesalu

Võistlustöö

Üle valge lumevälja

Suuskadega jättes maha elumured seljataha, liuglen alla mäe. Lumel luues paralleeli, vilistades rõõmu-meeli, sõuan pingul käe.

Üle valge lumevälja maisest eluringist välja viib mind suusatee. Talve ilust võlutuna, sõidukirest vangistuna ära kaugele . . .

Läbi võsa, helmeskeede, üle kalliskivi-tee, nagu unelmate valda, kus kõik teemantite ehtes, puud ja põõsad klaasist lehtes, liuglen tasa ma . . .

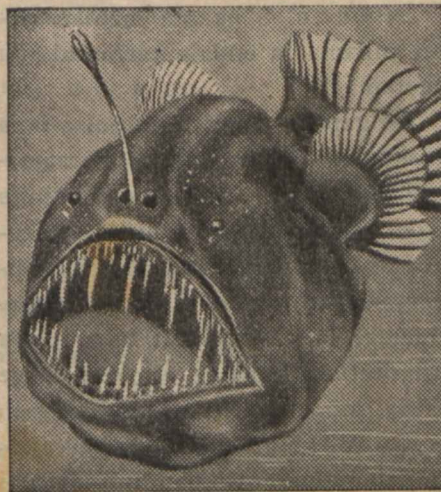

KAJAKAD LENNUL ÜLE MERE.

Inglaste loomaarmastus

Mõni nädal tagasi Inglismaal Altoni linna tänavapolitseid pidas kinni läbimarssiva kaitseväge roodu, põhjusel, et samal ajal konna oli võtnud ette üle tänava hüpata. Ohvitser võttis konna pihku ja pani ta ettevaatlikult maha tänava kõnnitee ääre.

- Klumberg, A.: *KERGEJÕUS-TIKU ÕPPERAAMAT*. Tehnika ja stiiliõpetus 1.50
- Lugenberg, A.: *JALGPALLISPORT* —.35

Ookeani „LATERN-KALA“.

Ookeani sügavustes elutseb tuhandete teiste ime-elukate hulgas üks kummalise välimusega kala-koletis, kellel ses pilkases pimeduses on oma „taskulamp“ sarve otsas. See täpik silmavalgust meelitab ligi väikesi sügavvee kalakesi, kes uudishimust aetuna satuvad laterna-mehe saehammaste alla.

- Michelson, H.: *EESTI SKAUDI KÄSIRAAMAT* (uus trükk ilmutumisel) —.50
- „SKAUTLIKUL TEEL. Käsiramat poistele, noorte juhtidele ja noorte sõpradele . . . 1.50 kal. köites 2.—
- Sumberg, V. dr.: *ESIMENE ABI õnnetusjuhtudel*. Samariitlase käsiraamat 1.75
- Parikas, J., P.: *FOTO-AMATÖÖR* —.50
- MIDA PEAB NOORKOTKAS TEADMA* —.30
- NOORKOTKA LAULIK* —.25
- Pavelson, E.: *SKAUDIMÄNGUD I* —.50
- Mattisson: *GAIDIMÄNGUD* . . —.40
- SKAUDI JA GAIDI LAULIK* . —.35
- Pavelson, E.: *SKAUDI II JÄRGU EKSAAM* —.50

Raamatute hinna rahas või postmarkides ettesaatjaile raamatute kättesaamine kuludeta.

„Postimehe“ raamatukaupl., Tartu Suurturg 16.

NÄDALA- UUDISEID

SOOME haridusnõunik A. Salmela kirjutab eesti koolinoortele

VIIMASTE KOKKUVÕTETE järele on käesoleval aastal eestistanud oma nime 30.000 isikut. Eesti lippe on Eesti lipu toimkonna kaudu omandanud 7400 eesti kodu.

1905. A. VERETÖÖ mälestusaktus peeti Tallinnas Uuel Turul. Juuresolev rahvaarv ulatus 10.000 in. Mälestussambale asetati palju pargi.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKO-DA pühitses oma 10-a. tegevuse juubelit.

KREEKA sai jälle kuningriigiks. Kuningas Georg II kutsuti rahvahääletusega tagasi kodumaale.

ABESSIINIA sõjarindel puhkesid hirmsad võitlused. Itaallased vallutasid Makalle ja tungivad Antaloni sihis edasi.

ABESSIINIA KAUPMEHED annetasid neegusele 30.000 naelsterlingit sõjavaruhanke hankimiseks. Ühtlasi teatasid, et annetuste kogumine kestab.

Meil siin Soomes on juba külm. Sügis on tulnud. Järvi ja jõgesid katab tore jää, millel on uhke uisutada. Kuid hädaoht varitseb siingi. Igal sügisel kukub mitu õpilast jää alla. Ajalehtedes ja ringhäälinguis keeldakse õpilasi minemast nõrgale jääle, sedasama kordavad ka isad ja emad. Kuid mõned siiski lähivad keelust hoolimata, ja — hukuvad. Usun, et teie, eesti koolinoored, olete targemad ja oskate kiusatusele südilt vastu panna. Soomes on sügavaid järvelahti igal pool, iga kooli ümbruses. Soome on tuhande järve maa.

Kaugel Põhja-Soomes, Suomusalme vallas, väike 8-aastane koolipoiss oli enne tundide algust läinud hommikul jääle uisutama. Sügavale kohale jõudes murdus äkki jää ja poiss vajus vette. Ujuda ta ei osanud ja vajus põhja.

Teised lapsed nägid seda ja jooksid õpetajannale teatama. See kiirustas kohe kaldale, kuhu koolimaja juurest oli paarsada meetrit, säält jooksis jääle ja ilma vähemagi kõhkluseta viskus jääaugust vette ja sukeldus põhja. Ja säält jää alt,

kolme meetri sügavusest, tõmbas ta oma õpilase üles jää servale. Kooli meesõpetaja oli ka vahepeäl jõudnud kaldale ja aitas nüüd õpetajanna ühes poisiga veest välja.

Poiss oli kaotanud meelemärguse. Paar tundi töötati ta kallal ja tehti kunstlikku hingamist, kuni poiss ärkas.

Soome riigipresident andis õpetajannale kõrge auhinna. Kõik see sündis sügisel, aasta tagasi, kaugel Põhja-Soomes.

Nõnda armastab õpetaja oma õpilast nii Soomes kui Eestis.

Täielik valik

noorsookirjandust

Raamatuaasta puhul oleme oma laod pääle tavalise valiku täiendanud kõigi Raamatuaasta Pääkomitee poolt soovitatud 200 parema teosega.

Hinnakirjad saadaval.

Postimehe raamatukauplus

Tartu, Suurturg 16.

Vandismäe Endu kiri raamatuaastast

Meie koolis teevad poisid nüüd kõvasti raamatuaastat. Kõik muud harrastused on kõrvale jäänud. Kadakumme ja Tom Mix'i pilte meie poiste taskutes ja raamatupaunades enam ei leidu. Isegi kastanite langemise aeg möödus nii, et ühtegi kastanit keegi kooli kaasa ei toonud. Teistest koolidest olen kuulnud, et säält olevat praegu moes topspüssid, meie poisid see asi ei huvita. Meil on raamatuaasta.

Algas see asi nii, et koolis peeti raamatuaasta aktust ja seletati kõik ilusasti ära, kuidas see esimene raamat leiti ja kui tähtis sõber on raamat inimesele. Pärast tuli raamatunäitus Tartu ja siis nägime kõik oma ihusilmaga seda esimest raamatut klaasi all. Säälsamas oli ka too vana ladinakeelne raamat, mille

kaante vahelt need kallid lehed leiti.

Kui näituselt tagasi tulime, pidasime nõud kokku ja ütlesime nagu üks mees:

„Nüüd tuleb hakata raamatuaastat pidama ja endale raamatukogu soetama!“

Kõigepeält pani iga poiss oma raamatukogusse kõik õpperaamatud. Võeti kohe selle tarvis kaunis paks klade, millest tehti raamatukogu nimestik, sinna kanti kõik õpperaamatud numbri järgi sisse. Raamatule kleebiti silt taha, sinna kirjutati ka number, et oleks kerge leida, mis numbrit aga tahad.

Kui nii kõigil poistel raamatukogudele alus oli pandud, hakati mõtlema selle laiendamisele. Sinna kulutati kõik sendid, mis hädavajalistest väljaminekuist järele jäid. Palju enam: kogu kool loobus saiasöömisest. Ihu võib leppida musta leivaga, aga vaim peab saama hääd toitu — nii oli poiste otsus. Paar

nädalat seisis kojamamma oma saia-korviga koridoris, aga keegi ei ostnud. Nüüd ta enam saia ei toogi, sest kogu kool sööb musta leiba, peab raamatuaastat ja laiendab raamatukogusid.

Kõige suurem raamatukogu oli alul Vellami Riksil. Kust ta küll need raamatud ja vanad lehelisad välja vedas, seda ei saanud keegi teada, aga raamatukogu muudkui kasvas iga päevaga. Päril kade oli vaadata.

Ühel päeval ütles aga Teedlo Ilmar, et see pole miski õige raamatukogu, kui pole vanu haruldasi raamatuid — temal neid aga on. Võttis kohe selleks ühe päeva, sõitis maale ja korjas kogu külast kõik vanad kukeaubitsad ja puukaantega lauluraamatud kokku — sai sellise kastitäie, et pidime kärumehega kasti jaamast ära tooma. Nüüd tema varustab kogu kooli vanade raamatutega. Iga päev on ikka mõni puukaantega lauluraamat

Sass Ormiste

Võistlustöö

Kuidas saime endile raadio.

Naabri pereisa oli hankinud endale kolmelambilise raadio. Ja meie emaga hakkasime ka isale päale ajama, et ta meile ka tooks raadio. Algul ta ei olnud küll päri, aga viimaks andis järele. Ja läkski ühel õhtul naabri poole aparraati vaatama. See näidanud kõik, nii palju kui võimalik olnud. Soovitanud üksikosad, mitte aparraati, osta ja siis lasta „Tagametsa“ Mikul kokku seada. Tulevat odavam. „Tagametsa“ Miku tundvat raadio värki otsast otsani. Päale selle oli ta isale annud veel aparraadi osade nimestiku.

Järgmise päeva õhtul vehkisime isaga „Tagametsale“, käes traadipundar, kaste ja pakke. Isa käis sel päeval linnas, tõi osad ära ja nüüd tahtsime viia need Mikule kokkusättimiseks.

Miku vaatas osad peensusteni läbi, kõneles mõningaid võõrkeelseid sõnu, kuna mul polnud aimugi nende sõnade tähendustest. Lubas aparraadi kiiresti valmis teha ja siis ära tuua ja ise üles seada.

Varsti ta tuligi, aparraat kaenlas, käes suur traadikera, tuli suure müra ja kompsimisega sisse. Siis hakkas ta jagama käske. Mul tuli joosta kogu päev, pidin vastuvaidlematult muretsema tarvisminevaid riistu, siis viima antenni õuepärna otsa. Aga hästi kõrgele, nii oli käsk.

Õhtuks oli siis antenn ja maandus, minu teada, valmis. Maanduse üks ots viis kaevu. Mispärast kaevu, seda ma ei teadnud ega julgenudki küsida.

Algas aparraadi proovimine, kogunesime kõik kokku, et kuulda aparraadi esimesi hääli. Seisime tasa, liikumatult, panime tähele väiksematki krõbinat, kui siis korraga säält trehtrist tuli koledat kiunumist ja hundamist. „Tagametsa“ Miku tegi tähtsa näo, keeris üht ja teist nuppu — ei midagi targemat. Seadis vahel prille ette ja võttis ära. Isa seisis üsna lähedal sellele imevärgile, magus naeratus näol. Ema palju seda põrgukisa ei kuulanud, läks kööki. Mina astusin sammu ligemale.

Sai nii proovitud umbes tunni ümber, kui hakkas juba kostma üksikuid valjusid venekeelseid sõnu ja lisaks ikka veel raginat ja vile. Miku keeris ikka hooliga aparraati, võttis isegi lahti ja urgitses säält midagi.

Vandus ja kirus, nii mis kole, ma ei tahtnud kõike seda välja kannatada ja läksin ära.

Pärast kuulsin isalt, et Miku oli katsetanud öösi kella kaheteistkümmeni ja siis öelnud: „Oled halvad lambid ostnud!“

Nüüd seisis aparraat nii vaikselt ja puutumatult, sest isa ei osanud ega julgenudki teda keerda. Mõõdus mitu nädalat. Saime isalt emaga selle aja sees tublisti siunata, nagu oleks meie need pääsüüdlased.

Isa kutsus viimaks linnast amatööri. See urgitses ja näpitses aparraadi kallal pea terve päeva ja sai ikka viimaks niikaugele, et õhtul võisime kõik tasast muusikat ja kõnet nautida. Isa oli rõõmus, et sai ometi aparraadile ilusamad hääled.

Kord, kui koolist tulim, teadsin, et isa on kodust ära ja otsustasin siis ise ka korraks aparraadile hääled „sisse lüüa“. Keersin siis üht ja teist nuppu, ei piuksatagi, tegin ühendusi, mis oskasin — kõik on vaikne nagu enne. Seadsin siis kõik jälle vanasse asendisse ja kadusin.

Õhtul tahtis isa naabrile oma aparraadi kuuldavust proovida. Keerab siit ja säält. „Ei võta elu sisse!“ naljatas naaber. Ja tõepoolest, aparraat ei võtnudki enam „elu sisse“. Tellis jälle amatööri, see naeris ja ütles pärast lühikest järelevaatust: „Lambid on läbi!“

Lambid läbi, mõtlesin, no see vist küll hääled ei tähenda. Ega tähendanud ka. Sain isalt õhtul ilusad punasetriibulised, sest tal oli juba teada, et mina see suur kurjategija olingi. Uusi lampe isa ei ostnud, ütles vaid: „Kulud on suured!“ Pani aparraadi ühes „läbi-lastud“ lampidega kappi seisma.

Mõne aja pärast ilmus postiametnik ja nõudis antennimaksu, sest isa ei teadnud antenni maha võtta. Küll isa seletas, et „lambid on läbi“, aga ei aidanud midagi, tuli ikka maksta.

Nüüd on kõik korras. Isa käis aparraadiga linnas ja laskis selle remonteerida. Kuulame nüüd iga õhtu muusikat ja kõnet, saab isegi sõnadest aru. On kuulda Venest ja Soomest.

Nüüd ma enam raadiot käända ei tohi ega saagi. Päeval, siis on raadiotoa uks lukus ja õhtul, siis kui kuulame, istub isa suure laia tugitooliga ees, ega lase mul näpugagi puutuda.

Ruumipuudusel jäävad tänasest n-rist väljalõigatavad lisad — romaan ja „Tuhat tarkust“ — välja.

või vanas kirjaviisis katekismus kaasas. Need haruldased hoiab endale, teised — neid kutsuvad duplettideks, müüb või vahetab teistele. Varsti on küll kogu koolil vanu ja haruldasi raamatuid.

Sibritsa Aadi — see on uus poiss meie koolis ja tal on päevapildiaparraat, hakkas valmistama Wanradt-Köllli katekismusi. Palus näituselt luba neid lehekülgi pildistada ja

vabritseerib neid lehekülgi kas mu pärast. Nii saavad meie poiste raamatukogud nii täielikud, et teisi selliseid tuleb otsida.

Mina käisin kliistripühade ajal kodus ja kogusin kogu vallas vanu raamatuid. Viis puuda sain, kast on praegu pagasis. Kui päralt jõuab, teen koolis raamatunäituse.

Seni aga sepitseme exlibriseid — igal poisil peab oma korralik ex

libris olema. Lõikame vormid puu või linooli sisse — ja exlibrise templid ongi valmis. Seda tööstus haru harrastab kõige rohkem Kuu-siku Leo, ma arvan, ta teeb sellega hääled rahad, mis pärast jälle paneb oma raamatukogu sisse.

Nüüd jään

Teie Vandismäe Endu,
kõige suurem raamatusõber Tartus.

Sumpas hommik püsib. Meie rongi dessandil edasitungimisel tuleb korduvalt vastase vastupanu murda. Üksikuil meestest videvikus tuleb vaenlasega otse kahevõitlust pidada. Veltveebel Sarapuu ees venelane varjab end kivi taha. Esimene seab siis end mätta taha. Venelane kivi taga teeb isegi suitsu, hallid pilved tõusevad ta üle, ta ootab. Ka Sarapuu ootab, hoiab püssi laskevalmis, et küllap venelane ise varju tagant esimesena tuleb lagedale. Ringi kestab lahingukära. Hakkab paistmagi, kuis venelane tõmbab jalad kokku ja valmistub hüppele. Tõusebki... Sääl kajab pauk. Venelasel püss langeb ette, ta käed löövad seljataha, ta on maas. Nüüd Sarapuu pääseb edasi.

Kooliõpilane Räästas satub alevi ääres taganeva ratsasalga pääle, jookseb hoovi, kust see väljus ja saab siit mahajäetud saduldatud valge hobuse, istub sellele selga ja ajab punastele järele...

Kpt. Susi saab raskesti haavata. Ta tassitakse seljataha soomusrongile. Ühe väikese koolipoisi käes püss lastakse puruks. Killud veristavad ta näo. Ent ta võtab samast maast mahaheidetud punaste püssi ja jookseb edasi.

Meie rongi ahelik jõuab Tapa taguse lahtise jõe ette. Teispool jõge on pagevaid venelasi.

„Käed üles!“ karjutakse siitpoolt jõekaldalt. Venelased tõstavad käed üles.

„Tule tagasi, läbi jõe!“

Venelased tulevadki sõnakuulelikult jõkke.

„Tõsta püss kõrgemale!“

Venelased tõstavad püssid kõrgele üle pää ning kurguni vees tulevad läbi jõe — talve külmaga...

Bulgaaria mälestusmargid, löödud 1835. a. vabadusvõitluste mälestuseks. Vasakul rahvuskangelane Velčo A. Diamidjato.

Soomusrongide nr. 1 ja nr. 3 dessandid on vahepääül puhastanud paremalt poolt Tapa. Mehi ruttab ka kohe raudteed mööda ette, et põgenevatel venelastel taganemistee ära lõigata. Nad tulevad raudteesilale. Selle taga seisab veel punaste soomusrong. Sellele avatakse püssituli ja see kaob!

Tapa poolt lähenebki suurem jõuk venelasi. Need võetakse vastu püssitulega ja nad annavad end vangi.

Umbes kahe ja poole tunniga on Tapa puhastatud vaenlastest.

Kell on üheksa, mil soomusrongid, parandanud ees tee, sõitsid sisse Tapa jaama. Surnukehi lamas siin ja sääl, raudteeroobastel ja lumes. Verist lund oli kõikjal. Ringi maju oli puruks lastud. Jaama aknaruudud kildudes, ruumid seest segi, seintes granaadiauke...

Jaamaesisele aga on ritta seatud vangid, neid loetakse 78 meest. Seninägematu suur arv!

Mõni sõdur vahetab nendega saapaid, mõni sineleid — nemad said nürud, meie uue varustuse. Siis venelasi käsutati: „Marss!“ Hall, abitu inimvoor alustas marssimist seljataha.

Nii langes Tapa.

Suur võit! Tapa raudteesõlm on jälle meie käes. Ja selle hinnaks — ainult üksikud haavatud!

Soomusrongid meeleldi oleksid võidul ajanud otsekohe edasi. Kuid ees oli sild lõhutud. Seda asuti parandama, samuti korda seadma liine seljataha. Kahurid varustavad end uue moonaga. Päälegi: „kõikide rongide kahurid on rikis,“ seletas poolsalaja Uku.

Mehed aga — jutustasid vaguneis oma hommi-kusist rünnaku-seiklusist ja näitasid üksteisele saadud soomust.

Liigun alevi ringi. „Venelane!“ kiljuvad äkki elanikud. Ühe maja hoovist jookseb välja pikk vene sinelis sõdur ja kaob lähemasse küüni. Kisa pääle jookseb kokku meie sõdureid, jooksen ka ise sinna ja küünis püütaksegi venelane kinni.

Lõhutud, puruks lastud Tapa jaamahoones leian aknalt tagasihoidliku välimusega, kollakas papp-poo-gis raamatu: see on venelase Gusevi päevik... Lõön selle lahti: väljakirjutatud punaste salmikesi, laule töörahva revolutsioonist, uuest koitvast päikesest ja needusi kõige muu vastu...

Uus loitev päike?! mõtlen, milline pilge. Nemad meile vabaduse päikese toojad...

Loen edasi: on laule püha Suurvene kannatusist, kellele kõik tegevat liiga... — Küllap ka meie, et nad Tapalt minema peksime!

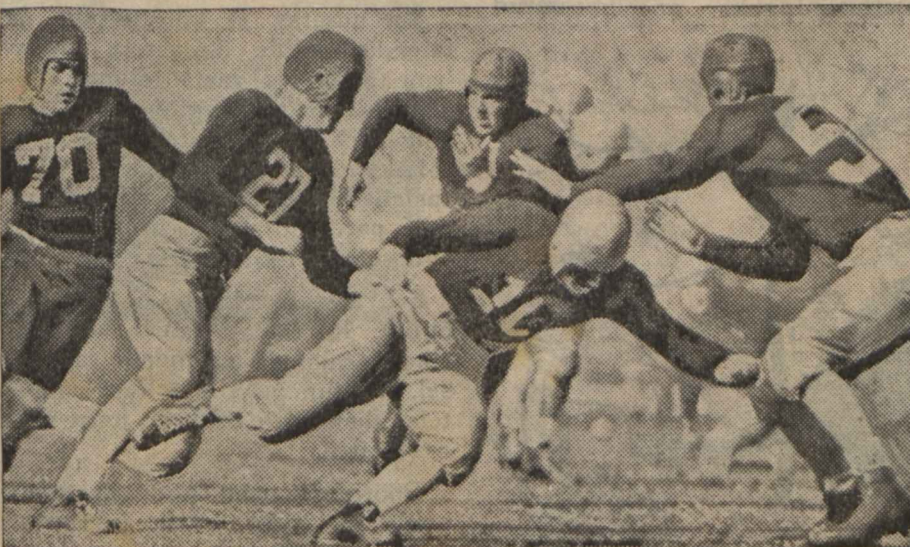
Sport**Koolinoorte rekordid ja nende loodetav tulevik**

Enamik meie kergejõustiklasi on alanud sportimist juba varases eas ja on noortena saavutanud päris tõhusaid tagajärgi.

Praegusi rekord-marke silmitsetes selgub: nii mõnigi koolinoorsoo rekord on ligilähedane eesti rekordile.

Eesti koolinoorsoo rekordid on järgmised: 60 m — E. Laabent 7,1 (1926); 200 m — E. Laabent 23,5 (1927); 400 m — V. Korol 51,0 (1930); 800 m — O. Saar 2.04,4 (1933); 1000 m — I. Ignatjev 2.42,4 (1934); 1500 m — O. Saar 4.13,8 (1933); 110 m tõkkej. (91,5) — A. Demin 15,9 (1932); 110 m tõkkej. (106) — E. Rähn 16,5 (1925); 4 × 100 m Kaarli gümn. Tallinn 46,7 (1934); kaugushüpe E. Rähn 7,00 m (1925); kõrgushüpe A. Kuuse 1,90 (1933); kolmikh. I. Marks 14,14 (1934); teivashüpe — Koik 3,52 (1934); kuul (5,44) Õunap 16,70 (1933); kuul (7,25) Schmidt 14,06 (1935); ketas (2 kg) O. Erikson 42,30 (1929), ketas (1,5 kg) O. Erikson 52,45 (1929); Oda (800 g) — G. Sule 62,70 (1929), Oda (600 g) — A. Mägi 59,68 (1933).

Neist 400 m aeg on võrdne eesti rekordajaga samal distantsil. Hääd on ka E. Rähn'a tõkkejooksu ja kaugushüppe tagajärjed. Püsima jääb A. Kuuse kõrgush. rekord 1,90, aga selle kõrguse sära võib tumestada Saral, kes juba saavutanud 1,75. Kuulirekordid saavad kindlasti Kreek'ilt „tuule alla“. Kr. tegi hiljuti „rasket“ kuuli 14,95. Kettamehi pole näha, küllap „Erka“ nimi püsib veel mõne aasta. Eks jääb veel Laabentilegi mõni rekord, kuigi tallinlane Harry Anton omab

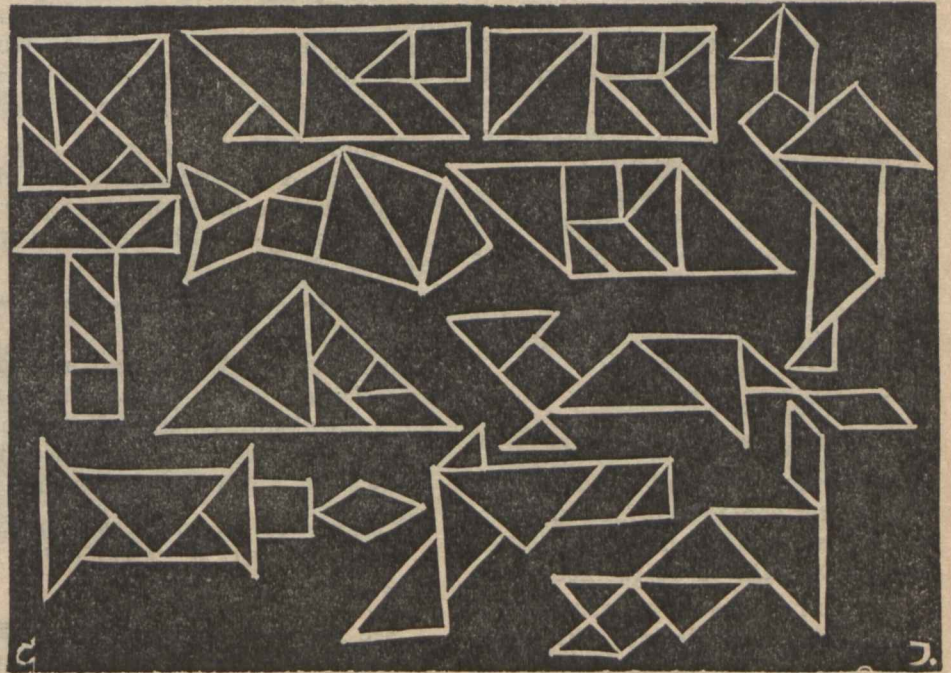

Rugby-pallimäng on kõige jõurikkamaid mänge nahkkuuliga. Võtted on palju vabamad kui jalg- ja korvpallis. On lubatud kiskuda, jalga taha panna jne.

Hiina kannalusmäng

Võtke tükk paksu pappi või siledat vineeri ja joonestage sellele ruut, mille küljepikkus võrdub 10

gatippude abil on kerge jagada suur ruut osadeks, mis sarnanevad joon. 2 jämedamate joontega piiratud ruudu osakestele. Kui ruut on pa-pist, siis löigake ta osadeks noaga, vineerist ruudu osadeks löikamiseks aga tarvitage jõhvsaagi. Saa-

Joon. 1. Ruumi säästmiseks on mõned esemed paigut. küliti. Ühes järgn. n-ris toome veel selle kombinatsioonimängu kujundeid.

cm. Iga ruudu külj jagage neljaks osaks. Vastasolevad jagamiskohad ühendage sirgjoonega. Sel teel saate suures ruudus 16 väikest ruudukest. Väikeste ruutude nur-

suuri eeldusi saada väga häaks sprinteriks. „Atu“ Mägi lööb vähemalt ühe oda margi kindlasti.

J. K.

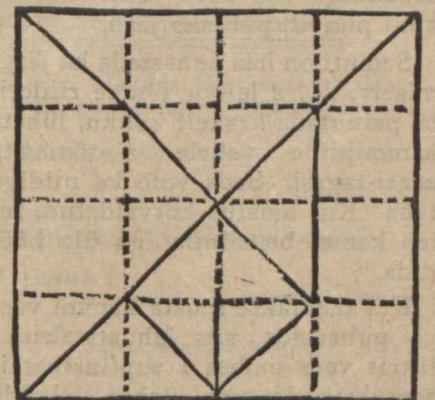
Lühidalt.

Soome-Eesti poksimaavõistluse võitis Eesti tagajärjega 6:2.

Kreek tõukas hilissügisel treeningul kuuli 14,95.

me 7 osakest, millest võime kokku seada igasuguseid huvitavaid kujusid. (V. joon. 1.)

Kui mäng on tehtud vineerist, siis võib päale osakeste lahtisaagimist viilida nende ääred siledaks, peitsida musta peitsiga ja päale peitsi kuivamist nükkida üle värnitsase lapiga. Kirjeldatud mängu abil võib korraldada võistlusi antud kujundi kokkuseadmises. Seadke antud eeskujude järgi valmis mingisugune kuu. Tõmmake saa-

dud kuu ümber paberile selle piirjooned ja tehke sõpradele ettepanek kokku seada osakestest paberil piirjoonega äramärgitud kuu. Kes seab kuu kokku kõige kiiremini, on võitja. Mäng on veel huvitavam, kui osakesi on mitu komplekti, nii et kuu kokkuseadmist võiks alata mitu inimest ühel ajal.

Tiiu ja Ants

kliistripühade aegu porgandikooke valmistamas

Olid kliistripühad. Aega oli laialt. Ants, Tiiu noorem vend, ajas kui uni pääle, et Tiiu jälle midagi hääd valmistaks. Ega Tiiul polnud selle vastu midagi, sest retsept oli olemas — aga — kuna tööd oli tublisti ette näha, lubas Tiiu vaid sel juhul midagi erakordset valmistada, kui Ants aitab.

Antsukese nägu venis pikaks, sest — kuidas mehele sihuke töö sobib! Kiusatus oli aga suur. Ants kõhkles. Sää! sähvas isa ütelus meele: „Ega's töö meest riku, kui mees tööd ei riku!“ — ja Ants lubas aidata. Asuti tööle.

Retsept oli:

PORGANDIKOOGID.

.2—4 suurt porgandit, 2 muna, $\frac{1}{4}$ teelusikat soola, pool lusikat suhkrut, 2 supilusikat hapukoort, 100 gr. (saia) jahu ja $\frac{1}{2}$ lusikat rasva.

Antsu hooleks sai porgandite puhastamine ja riivimine. Tiiu eraldas munavalge munakollasest ja kloppis selle vahule.

Kuidas puhastada kammi

Kui tahame hoolt kanda, et meie juuksed välja ei langeks ja päänahk haigustest nakatud ei saaks, siis on esimene nõue, et kamm, millega oma pääd kammime, oleks puhas.

Kamme saab puhastada mitut viisi. Kõige lihtsamini ja kiiremini puhastatakse kamme sel teel, et väike puuvillatükike bensiinisse kastetakse, sellega mitu korda läbi kammipiide tõmmatakse ja puuvilla bensiiniga nii kaua uuendatakse, kuni puuvill puhtaks jääb.

Samuti on hää puhastada ka järgmiselt: 2:4 s laiune õhuke riideriba painutada keskest kokku, lükata kammipiide vahele ja tõmmata edasi-tagasi. Seda võib ka niidiga teha. Kui mustus kõrvaldatud, tuleb kamm bensiinilapiga üle hõõruda.

Kui tahetakse musta kammi veega puhastada, siis lahustatakse 1 liitris vees umbes 1 supilusikatäis booraksit, lastakse lahus leiguda ja pannakse kamm tükiks ajaks sisse. Siis harjatakse ta hästi läbi, loputatakse üle ja kuivatatakse otsekohe villase lapiga.

Küsimusi — vastuseid

Õpetaja kõneles meile koolis kunstist ja kunstnikest. Näidati ka valguspilte. Mulle meeldis see väga.

Porgandid riivitud, asus Ants pliidi alla tuld tegema. Tiiu pani riivitud porgandid kaussi ning segas sinna 2 munakollast, soola, suhkrut, hapukoore ja jahu. Kui segu oli valmis, lisas kergelt segades munavalge-vahu juure.

Koogid küpsetas nagu tavalised koogidki. Kuumadele kookidele riputati suhkur pääle ja algas pidulik söömaaeg — millest teisedki tulid osa võtma.

Tahaksin nüüd ka ise midagi kunsti üle lugeda. Missuguse raamatu peaksin endale hankima? Mulle meeldiks, kui sää! ka pilte oleks. *Koidula Taepera.*

Kõige soovitamam oleks hankida R. Paris: *UUEM EESTI KUNST.* Elav Teadus nr. 37.

See raamat annab lühikese, hää ülevaate eesti maali- ja raidkunsti arengust XIX ja XX sajandil.

Raamatus on hulk pilte, kus esitatud kõik meie tuntumad kunstnikud. Raamatu hind on üks kroon.

Meeled mehiseks!

Noored valmistuvad võistlusõpinguks

Kes ei taha olla mehine, üldiselt tubli! Seda tahab iga noor, seda õpib iga noor. Eesti Õpetajate Liidu poolt korraldatav võistlusõping käesoleval kooliaastal on selle teema alusel, selle ülesanne on anda juhiseid iseloomu kujundamiseks. Võistlusõpinguks on koostatud

TÖÖTEMPO.

Koolinõunik A. Kurvits 50-aastane.

Tartumaa õpilased tunnevad hästi seda sõbraliku välimusega härrat, kelle iga-aastast külaskäiku nad rõõmu ja ärevusega ootavad. See on koolinõunik Aleks. Kurvits, kes sai eile 50-aastaseks. Ka „Õpilaslalehel“ on põhjust juubilari ta aupäeval tänuga meele tuletada, sest oma kutse- ja seltskondliku töö kõrvalt on ta aega leidnud ka meie lehe juhtimise tööst toimetuse kolleegiumi liikmena agaralt osa võtta.

Õpetaja J. Uustalu poolt õpiraamat „Meeled mehiseks“, mille hind on 10 senti ja mida saab tellida kooli kaudu. Võistlusõpingu tingimused on avaldatud „Lootusringi Juhis“ nr. 1, mis saadeti neil päevil kõigile koolidele.

Õpiraamatute tellimine on avatud ja õppimisele tuleb kohe asuda, et võistluse lõpuks — 22. märtsiks oleksid kõik ette valmistatud.

See huvitav ja kõigile alg- ja täienduskoolide õpilastele jõukohane töö on igal aastal leidnud rohkest osavõttu. Kõigile osavõtjale annab E. Ö. L. Karskuskasvatustoimkond värvilises trükis mälestuslehed, pääle selle iga kooli mõnele paremini tööga toimetulnud õpilasele veel kirjandust auhinnaks.

Sel aastal toimub X võistlusõping. Korraldaja tahab seda väärilt tähistada auhindade jagamisel. Kogunegu siis selleks endistele tuhandetele rohkesti juure uusi osavõtjaid.

Pöörduge oma kooli õpetajate poole ja asuge nende juhtimisel tööle. Meeled mehiseks! Ja ilusad mälestuslehed ja auhinnad tulevad veel päälegi.

Markide vahetus lõppes

Markide vahetusest võttis osa ootamatult suur hulk lugejaid. Paljud vahetusest osavõtjad kirjutasid, et näeksid meeleldi edaspidi seesuguseid vahetusi! Toimetuse loodab sellele peatselt vastu tulla.

Üle maa tuli kokku üle 3000 margi. Paljud nendest ei vastanud nõuetele: olid katkised, määratud ja puhastamata. Ka puudus paljudel 10-sendine mark tagasisaamiseks. Toimetuse seekord hoolitses ise ka nende markide eest, kellel puudus vastuse-mark, kuid selle eeldusega, et edaspidi kõik seesugused kirjad oleksid varustatud vastuse-margiga.

Mitmed osavõtjad olid saatnud ümbrikes kuni 8 vahetuspakikest. Vaatamata suurele hulgale saadeti vahetatud margid „kliistriks“ kõigile välja.

Väärtuse poolest tuli I Viljandist N. Koiki saadetise üks pakk ja II sama saadetise teine pakk.

III kohale tuli L. Namm, Unipihast.

Edaspidi kõik margikogumise küsimusse puutuvad kirjad adressida Raimund Siider'ile, Tartus, Peeter Põllu t. 9.

Kas soovid vahetada välismaaga

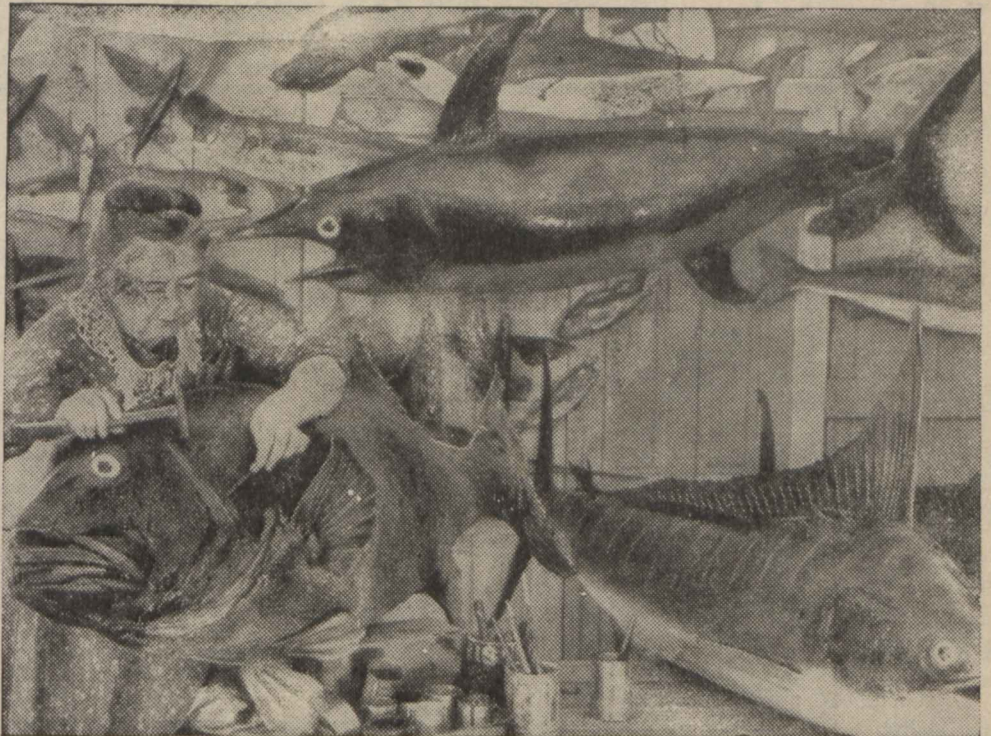
KIRJAMARKE, POSTKAARTE,
raamatuid, ajakirju jne.?

Kui saad aru saksa keelest või sõber abistab sind selles, siis saada 12 tervet tarvitatud 5-sendilist laulupeo marki. Vastu saad postiga vahetusklubi „Echo“ uusima 12 lhk. broshüüri „M a r g i k o r j a j a d“. Sisuks hulk vahetust soovijate aadresse jne.

Aadr.: R. K. V. K. „Echo“, Soola 4, Tartu.

Kaks indiaanlaste päalikut on kutsutud Washingtoni „Valgesse majja“ lõunale. Nad näevad, et valged külalised ühest söögist väga vähe ette võtavad. Mõeldes, et see väga häa ja kallis söök on, võtab üks indiaanlane sellest õige tubli lusikatäie ja neelab alla. See oli sinep.

KUMMALISED MEREELUKAD TOPISETÖÖKOJAS

„Miks sa nutad?“ küsib talt teine, nähes, kuidas esimesel pisarad silmist tilguvad.

„Ma nutan sellepärast, et mul meele tuli, et mu isa mineval aastal Mississipis ära uppus.“

Teine punanahk võttis nüüd ka tubli portsu.

„Miks sa nutad?“ küsib nüüd esimene omakord.

„Ma nutan, et sa mitte ühes oma isaga ära ei uppunud.“

ABJAKAD RIIAS.

„Mis massab õige see Riia linn?“

„Hoog lämmit vihma enne jaani, sõs om ta kähen.“

Toimetusele saadetud:

TALUPERENAIN nr. 11. Kaasas: „Mustrileht“ ja „Laste Maailm“. Selle sisust: Aadi Virges'e „Väikevelle haigus“, „Muinasjutt“, J. Oro luul. „Miku tuulik“.

EESTI NOORUS nr. 10. RA-number, suur, sisukas ja pildirikas. Välismaade kirjanike tervitusi Eesti Raamatu suurjuubeliks. Kirjutusi Grünfeldi ja Kr. Raua juubeli ja Koordi surma puhul.

EESTI KOOL nr. 8. Väärrib õpilaste tähelepanu A. Oengo-Johanson'i art. „Seinaajaleht koolis“, millest võib leida häid juhiseid, kuidas sisustada ja toimetada seinalehte.

LOODUSEVAATLEJA nr. 5. „L.“ on koondanud enda ümber meie arvuka looduse-sõprade pere. Seegi nr. pakub maanoortele palju huvitavat elavast ja eluta loodusest ning kodumaatundmise alalt.

Vahetage kirju välisnoortega!

„Õpilaslehe“ lugejad, kes soovivad astuda kirjavahetusse välismaade noortega, lõikavad käesolevas nr. oleva kirjavahetuskupongi välja ja saadavad selle täidetult „Õpilaslehe“ toimetusse — aadressil: Promenadi 2, Õ.-k. „Koolivara“, Tartu — juure lisades postikulu-deks viiesendise postmargi. „Õpilaslehe“ toimetusele saadab siis igale kirjavahetust-soovijale vastava välismaa kirjavahetaja aadressi.

„Õpilaslehe“ kirjavahetuskupong.

Soovin vahetada kirju välismaa noortega. Minu erisoovid on järgmised:

1. Missuguse riigi noorega?
 2. Kirjavahetaja umbkaudne vanus:
 3. Huviala:
(näiteks: maadeteadus, kirjandus, kunst, postmargid, foto jm.)
 4. Muud soovid:
- (allkiri selgesti kirjutada)

Minu aadress:

**Õpilaslehe 5
kupong nr.**

18. RISTSÕNAD.

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11				12			13
14			15				16
	17			18			
19	20			21			22
23		24		25			
26			27				
28							

Ristread: 1. vale-, varjunimi, 9. vaikus, segamatu olek, 10. lohmakas asi või inimene, 11. urisemine, 12. kaaluühik, 14. putukas, 16. jõgi Lätis, asundus Virumaal, 17. puust abinõu künni- ja veohärgade etterakendamiseks juttade varal, 19. mõttetus, 23. sidesõna, 24. kõnekoosolek, kihutuskosolek, 26. ese, 27. vana eesti viljamõõt, 28. koolitarkus, keskaegne usuteaduslik mõttetarkus.

Püstread: 1. putukas, 2. rühm, koobar, kogu, seeria, 3. maja, hoone, 4. ainuke omalaadne nähe või juhtum, 5. naisenimi, 6. kalasort, 7. aiva, järjest, 8. ümmargune, sõõrjas, 13. mina, 15. kerra mässima, 18. vorm pöörd sõnast „ehtima“, 20. ühe Pürenee mägestikus elutseva rahva liige, 21. brasiilia luuletaja, 22. tuntud fototarvete vabrik, 25. kolm ühesugust kaashäälikut.

19. MATEMAATILINE ÜLESANNE.

Kahel poisil oli kokku 75 senti raha. Kui teine poiss oleks andnud esimesele oma rahast 12 senti, siis oleks teisel olnud 2 korda rohkem raha kui esimesel. Kui palju raha oli kummalgi poisil?

20. RUUTMÕISTATUS.

A, ga, kaa, la, mu, ni, re, re, re, se, ve, vi.

Antud silbid asetada mitte jämeda joonega piiratud kastidesse nii, et püst-ridades saaksime järgmise tähendusega neljasilbilised kohanimed: 1. kihelkond Põhja-Tartumaal, 2. kitsaroolalise

raudtee jaam, 3. laiaroopalise raudtee jaam, 4. juga Ameerikas. Seejuures tulevad jämeda joonega ümbritsetud kastidesse asetatavad silbid alati mõistatada. Kui ka need õieti arvatud, saame neist diagonaali pidi ülevalt alla lugedes Lõuna-Tartumaal asuva valla nime.

21. RISTARVUD.

$$\boxed{\quad}9 + \boxed{9\quad} = \boxed{1\quad}6$$

$$\boxed{3\quad} - \boxed{3\quad} = \boxed{\quad}0$$

$$\boxed{8\quad} : \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad}8 \cdot \boxed{\quad}8 = \boxed{4\quad}1\quad4$$

$$\boxed{1\quad}9 \quad \boxed{1\quad}6 \quad \boxed{6\quad}0\quad9$$

Igasse tühja ruutu asetada üks number nii, et ülesanne lahenduks. Joone peal kohakuti asuvate arvude summa peab võrduma joone all asuva vastava arvuga. Joone all asuvad arvud oma vahel seoses pole.

Mukre Ärni.

22. NIMEKAARTMÕISTATUS.

B. Virukas

Juta, uurides oma isa nimekaarti, tegi suure avastuse. Kui nimekaardil antud tähed õieti ümber asetada, saame sõna, mis ütleb, kus töötab Juta isa. Uurige teiegi ja mõistatage, kus töötab Juta isa!

MÄRKUS: Kõigi tänaste ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 27. nov., lisades lahendaja nime, soovikorral ka varjunime, täieliku aadressi, vanuse ja „Opilaslehe“ kupongi nr. 5. Peetagu meeles, et auhindade jagamisel on igal lugejal niimitu auhinna saamise võimalust, kuimitu kupongi on ta lisanud lahendusele.

AUHINDADENA kõigi tänaste ülesannete õieti lahendajate vahel jagatakse O. Lutsu mälestuskogu „Kuninga kübar“, üks eht soome puss ja nahk rahakott.

UUS SUURAUHIND.

Et tasuda õiglaselt mõistatusõprade vaeva, otsustas toimetuse uueks suurauhinna väljakuulutamiseks

PAARI SUUSKI,

mis jagatakse loosi varal kõigi nende vahel, kes on õieti lahendanud kõik „Opilaslehtedes“ nr. 5, 6, 7 ning 8 ilmunud mõistatused, lahendused õigeaegselt toimetusele saatnud ühes nõuetavate kupongidega. Ka siin oleneb võiduvõimaluste arv lisatud kupongide rohkusest. Mida enam neid on, seda kindlamini suusad tulevad!

LAHENDUSI.

5. Ristsõnad.

Ristread: 1. stipendiaat, 10. tare, 11. nuga, 12. Endel, 13. Ceres, 15. nuut, 16. Kem, 17. es, 18. ma, 19. Elsi, 21. gaasisõda, 25. re, 26. usin, 27. ema, 29. ader, 31. nn., 32. va', 33. ema, 35. isane, 38. fis, 39. eestlus.

Püstread: 1. stenograaf, 2. tanu, 3. irduma, 4. peet, 5. nn., 6. duce, 7. igemed, 8. aar, 9. tassima, 14. ees, 16. kassin, 18 mis, 20. laeval, 22. aed, 23. surm, 24. õnnis, 28. manu, 30. ees, 34. ae, 36. s. t., 37. es.

6. Ringmõistatus.

1. „Vari“, 2. ihne, 3. kuri, 4. elav, 5. raud, 6. kont, 7. alev, 8. ahel, 9. raag, 10. laps, 11. aste, 12. seen, 13. tere, 14. Eeva, 15. roog, 16. õige, 17. õhtu, 18. mage.

7. Mosaiikmõistatus.

Saame järgmise kombinatsiooni:

T A R A
A D E R
R E I N
A R N E

8. Maateaduslik ülesanne.

Narva või Tõrva.

9. Matemaatiline mõistatus.

Otsitav arv on 8.

10. Silpmõistatus.

Silbid õieti valitud, saame Fr. R. Kreutzwaldi teose „Paar sammukest rändamise teed“.

11. Kelle teosed?

1. L. Koivula, 2. Fr. R. Kreutzwald, 3. E. Aspe, 4. A. Saal, 5. J. Kunder, 6. A. Kallas, 7. M. Metsanurk.

AUHINNAKS SAID kõigi „Opilaslehes“ nr. 2 ilmunud ülesannete õieti lahendamise eest O. Tammiste H. Dominiki noorsooromaani „John Workman I ning II“, V. Pihlo nahktaskuploki ja H. Mokrik pildimapi.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Toim. sekr.: Ed. Tasa. Talitusjuht: E. Tõnisson. Väljaandja: Tartumaa Õpetajate Liit. „Opilasleht“ ilmub üks kord nädalas. Toim. ja talitus Tartus, Promenadi 2, O.K. „Koolivara“, tel. 8-29. Tellimishind postiga: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., aastakäik 1 kr. Raamat-ajakiri „Laste Jututuba“ ühes „Opilaslehega“ tellides maksab 3 kuud — 20 s., 6 kuud — 40 s., aastakäik (12 raam.) 75 s. — Kuulutuste hinnad: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kühjaga 15 s. mm. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk Tartus 1935.